

Samrådsredogörelse

Vindbruksplan

Tematiskt tillägg till Översiktsplan 2025

Bodens kommun

Tillhörande utställningshandling

**Bodens
kommun**

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Samrådsaktiviteter	3
1.2	Samrådssynpunkter	3
2	Samrådsyttranden	4
2.1	Luleå kommun	4
2.2	Piteå kommun	4
2.3	Länsstyrelsen i Norrbottens län	4
2.4	Vattenfall Vindkraft.....	6
2.5	Yttranden inkomna på samrådsmöten med allmänheten	9
3	Sammanfattning av genomförda ändringar	10

1 Inledning

Samråd för vindbruksplanen har pågått under perioden 1 juni till 31 augusti 2016. Information om samrådet har anslagits i lokaltidningar, på kommunens hemsida, via webbkarttjänst och genom Bodenappen. Planförslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida, stadshuset samt stadsbiblioteket. Planförslaget har skickats till remissinstanser, se förteckning över remissinstanser.

1.1 Samrådsaktiviteter

Samrådet har skett genom en bred medborgardialog där remissinstanser och allmänhet har möjlighet att lämna synpunkter. Samrådsmöten har genomförts under juni månad i Gunnarsbyn, Harads, Sävast och Unbyn. Antalet deltagare har varierat vid de olika mötena. Totalt sett har cirka 50 personer deltagit vid mötena. Det har varit en jämn fördelning av kvinnor och män, dock en låg representation av personer i de yngre åldersgrupperna. Samhällsbyggnadskontoret har även anordnat bemannad utställning i Enter galleria och under skördefest och miljödagarna. Till samrådshandlingen har det funnits en karttjänst tillgänglig via webben med klickbart kartmaterial.

1.2 Samrådssynpunkter

Länsstyrelsens samlade yttrande omfattar en sammanvägd bild av de statliga myndigheternas synpunkter. Under samrådstiden inkom skrivelser från följande:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län (avser även yttrande från Trafikverket, SGI, SMHI, PTS, Energimyndigheten, Försvarmakten, Fortifikationsverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Svenska kraftnät)
- Luleå kommun
- Piteå kommun
- Jokkmokks kommun
- Vattenfall Vindkraft

Under samrådsmötena i Gunnarsbyn och Unbyn inkom två synpunkter från mötesdeltagare.

2 Samrådsyttranden

Inkomna samrådsyttranden har sammanfattats nedan. Yttrandena är offentliga handlingar och finns i sin helhet i kommunens diarium.

2.1 Luleå kommun

Luleå kommun har lämnat ett samlat yttrande som avser de tre planhandlingarna. Avseende vindbruksplanen ser kommunen fram emot fortsatt dialog kring eventuellt kommande utredningar av storskaliga vindkraftsetableringar vid de utpekade utredningsområdena Orrkölen och Huvudköllandet, vilka båda gränsar till Luleå kommun.

Kommentar:

I utställningen kvarstår endast ett område, Orrkölen, som gränsar mot Luleå kommun. Huvudköllandet har utgått från planförslaget med hänsyn till riksintresse för totalförsvaret.

2.2 Piteå kommun

Piteå kommun har lämnat ett samlat yttrande som avser de tre planhandlingarna.

Generellt ser kommunen planen som väl genomarbetad. En omDisposition av dokumentet med resultatet först och metoden senare (eller i en bilaga) skulle förbättra läsbarhet och användbarhet. Kartbilderna bör generellt presenteras större för ökad läsbarhet.

Kommentar:

Kartbilderna har generellt gjorts större i planhandlingen. Planförslagets disposition kvarstår enligt upplägg i tidigare samrådshandling.

2.3 Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen har lämnat ett samlat yttrande som avser de tre planhandlingarna. De synpunkter som berör vindbruksplanen sammanfattas nedan:

Allmänt

Inga ytterligare utbyggnadsområden har tillkommit sedan planen från 2011. Det granskningsyttrande som Länsstyrelsen då (2011-08-29 dnr 401-5722-11) lämnade över vindbruksplanen är därför fortfarande aktuellt.

Kommentar:

Synpunkter som inkom under utställningen år 2011 har behandlats i det tidigare gällande översiktsplanetillägget.

Totalförsvarets intressen

Redan i tidigare granskningsyttrande framfördes att vissa områden i vindbruksplanen kommer i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del. Området Huvudköllandet ligger delvis inom område med särskilt behov av hinderfrihet kring riksintresset för totalförsvarets militära del, Bodenområdet. Det finns en risk att vindkraftverk inom området med särskilt behov av hinderfrihet kan komma att medföra påtaglig skada på

riksintresset och den del av området som berörs av särskilt behov av hinderfrihet bör därför utgå. Vindkraftsutbyggnad inom Björnbergets norra del, samt Granhammarsbergets nordvästra del, kan medföra skada på riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Detta bör framgå av planförslaget.

Kommentar:

Med hänsyn till ovanstående synpunkt utgår området Huvudköllandet och den friliggande delen av området Björnberget från planförslaget. Beskrivning av vindkraftsområdena Granhammarsberget och Björnberget har kompletterats med information om totalförsvarets intressen.

Kulturmiljö

I avsnitt 14.5.4 framgår inte att ett samråd enligt Kulturmiljölagen, KML 2 kap. 10 § ska ske med länsstyrelsen redan innan ett område exploateras (gäller all exploatering där ny mark ska tas i anspråk). Detta gäller samtliga föreslagna områden för vindkraftsetablering och är speciellt viktigt i områden med kända forn- och kulturlämningar. Det är Länsstyrelsen som bedömer om fornlämningar kommer att beröras av verksamheten. Om en fornlämning bedöms beröras kan arkeologiska undersökningar komma att krävas. I miljökonsekvensbeskrivningen bedöms vindbruksplanen ge små negativa konsekvenser för kulturmiljön. Detta kan dock ifrågasättas särskilt när det gäller det föreslagna utredningsområdet Granhammarberget som ligger i direkt anslutning till nybygget Rikti-Dokkas som är skyddat som byggnadsminne samt utpekade som riksintresse för kulturmiljö (BD 72 i Överkalix kommun). För detta område behöver det göras en noggrann analys av konsekvenserna för den skyddade och utpekade kulturmiljön, utöver den visuella påverkan som en vindkraftsetablering skulle få för kulturmiljön.

Kommentar:

Avsnitt 14.5.4 har kompletterats enligt länsstyrelsens yttrande. För området Rikti-Dokkas har konsekvensanalysen anpassats till miljöns värde och breddats geografiskt.

Naturvård

Ur naturvårdssynpunkt är Björnberget och Orrkölen mindre lämpliga för vindkraftutbyggnad. Utredningsområdet Björnberget omsluter ett naturreservat (med samma namn), ligger inom pågående reservatsbildning och ligger dessutom mycket nära två andra reservat; Blåkölen och Södra Blåkölen. Fynd av rödlistade och fridlysta växter och svampar har gjorts inom alla utredningsområden, men i olika omfattning. På s 53, Generella riktlinjer sägs att kommunen tillstyrker vindkraftetablering i utredningsområdena om det finns ekonomiska förutsättningar. Länsstyrelsen anser också att en avvägning mot andra förutsättningar behöver vägas in i kommunens ställningstagande. På s 54, Sökandens hänsynstagande anges att viktiga häckningsplatser för stora rovfåglar, t ex kungsörnar så långt som möjligt ska undvikas. Länsstyrelsen anser att dessa helt bör undvikas.

Kommentar:

Den fristående delen av området Björnberget har tagits bort från planen. Marken för det planerade naturreservatet Bratt-Gallaberget är förvärvat av Naturvårdsverket men reservatsbeslut är inte fattat ännu. Det planerade reservatet täcker en stor del av den fristående delen av vindkraftsområdet Björnberget.

Länsstyrelsen anger inte något skäl för varför området Orrkölen skulle vara mindre lämpligt för vindkraftsutbyggnad och detta område är därför kvar i planen.

Frågan om kommunens tillstyrkan behöver betraktas separerat från övrig miljöprövning.

Rennäring

I förslaget till vindbruksplan så anges att en bedömning om påverkan på rennäringen ska göras när samråd skett med samebyarna. Länsstyrelsen anser att förslag på områden för vindbruksområden inte ska omfatta områden för riksintresse rennäring. Det finns forskning som visar att renar undviker vindkraft.

Kommentar:

Den fristående delen av området Björnberget har tagits bort från planförslaget. Inga områden berör därmed riksintresse för rennäringen.

Övriga synpunkter

En layoutmässig förändring har skett sedan den tidigare versionen av planförslaget som innebär att kartbilderna inne i rapporten förminskats samt att områdesnamn tagits bort på kartorna. Länsstyrelsen anser generellt att detta är en försämring som innebär ökade svårigheter för läsaren att orientera sig i planförslaget.

Kommentar:

Kartorna i plandokumentet har förstörats och förtydligats med bla områdesnamn för vindkraftsområdena.

2.4 Vattenfall Vindkraft

Vattenfall Vindkraft AB har lämnat ett särskilt yttrande avseende vindbruksplanen. Bolaget yttrar sig endast över de delar som berör området Björnberget samt dess närområde. I övrigt lämnar bolaget övergripande synpunkter på de generella delar i övrigt som är av intresse. Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan:

Generella synpunkter

Vattenfall anser att planen skulle vinna i tydlighet om det framgår att det i de fall där två eller fler riksintressen konkurrerar om samma utrymme i landskapet krävs en analys för att fastlägga vilket eller vilka intressen som väger tyngst.

Kommentar:

Det område av riksintresse för vindbruk som finns utpekad i den södra delen av kommunen ligger inte i närheten av de områden som kommunen föreslagit för vindkraft. Riksintresse för energiproduktion sammanfaller med riksintresse för totalförsvaret, vilket kommunen med stöd av miljöbalken, anser har företräde.

Synpunkter på kapitel 4

Det sker en snabb teknikutveckling av vindkraften och dagens och framtidens vindkraftverk är större och högre och betydligt effektivare är de vindkraftverk som är i drift sedan några år tillbaka.

Det är avgörande för vindkraftens ekonomiska förutsättningar att det inte sätts obefogade begränsningar eller restriktioner på vindkraftverkens utformning, placering, avstånd till boende etc. Dessa begränsningar görs bäst i samband med miljöprövningen.

Kommentar:

Planen redovisar att teknikutvecklingen är snabb och att vindkraftverken blir allt större och effektivare. Det är i miljöprövningen som platsens lämplighet och villkoren för verksamheten beslutas. Planen fungerar som ett stöd i frågan om områdets lämplighet och kommunens tillstyrkan och även som ett stöd för kommunens roll som samrådspart och remissinstans.

Synpunkter på kapitel 6

Det framgår inte tydligt om avståndet 1 000 meter är ett avstånd som föreslås gälla generellt för bostäder, byggnader eller endast till samlad bebyggelse.

Formuleringen ”reservatsområden färdiga för beslut” bör användas istället för ”planerade naturreservat” beroende på att reservat kan finnas i många olika skeden.

Utpekande av riksintresse för naturvård bör inte vara ett direkt skäl för att undanta ett område från att etablera vindkraft

Kulturminneslagen heter sedan 1 januari 2014 Kulturmiljölagen

Det bör finnas en nyansering eller gradering av hur påverkan på friluftsliv och turism ställs mot etablering av vindkraft. Detta för att möjliggöra prövning om det går att bedriva vindkraftverksamhet i område som i planförslaget helt undantagits genom kommunens kärnområde för friluftsliv- och turistintressen.

Kommentarer:

Buffertzonen avser sammanhållna bebyggelse. Kartan i figur 9, 18 och 20 har ändrats så att den inte redovisar buffertzonen till enskilda bostadshus.

I de underlag som kommer från länsstyrelsen framgår inte hur långt planeringen kommit avseende ett planerat naturreservat. Formuleringen ”planerade naturreservat” måste därför kvarstå.

Riksintresse naturvård har tagits bort från kommunens ställningstagande, men det kvarstår i kriterierna för utpekande av vindkraftsområden.

Kulturmiljölag 1988:950 benämns nu Kulturmiljölagen i planhandlingen.

Kärnområdet för friluftsliv och turism pekades ut i samband med översiktsplanetillägget 2010 och grundas på de värdekärnor för friluftslivet som finns i område. En närmare beskrivning av motiven bakom detta finns i förslaget till Översiktsplan 2025 Bodens kommun.

Synpunkter på kapitel 9

Planerade naturreservat anges inte som kriterium för olämpligt område. Utpekade riksintresseområden bör inte vara tillräckligt skäl för att direkt klassificeras som ett olämpligt område. Definition på samlad bebyggelse saknas. Det saknas i uppgifter om varför kärnområdet för friluftsliv och turism utformats som det nu presenteras. Det är bra att ett relativt lågt värde som 6,0 m/s för årsmedelvind används på då det finns osäkerheter i den beräkningsmodell som använts.

Vattenfall frågande till varför ordet ”utredningsområde” används som uttryck för ”lämpliga områden”.

Kommentarer:

Se kommentarer avseende kapitel 6 för de synpunkter som avser kriterier för utpekanden av olämpliga områden.

Samlad bebyggelse avser sammanhållen bebyggelse, vilket har ändrats i planförslaget. En definition av sammanhållen bebyggelse har även lagts till.

Benämningen vindkraftsområden används nu i plandokumentet för de områden som pekats ut för vindkraft.

Synpunkter på kapitel 10, beskrivningen av området Björnberget

Det en fördel om det framgår i beskrivningen av området att kommunen, om rätt förutsättningar redovisas, är positiv till en utvidgning. Då området gränsar mot Gällivare kommun finns anledning att kommentera förstärkningseffekterna av angränsande lämpliga områden i Gällivare.

Kommentar:

Kommunen kan i planförslaget inte på förhand ta ställning till en utvidgning av området. En formulering har lagts till avseende möjlig samordning med de näraliggande områden som är utpekade som utredningsområden för vindkraft i översiktsplanen för Gällivare kommun.

Synpunkter på kapitel 11, lämplighetsbedömning

Lämplighetsbedömningen för förtydligas på flera punkter. Skalorna är inkonsekventa och det bör bli tydligare hur bedömningen har gjorts av respektive område.

Kommentar:

Skalstegen har justerats och kopplingen mellan beskrivningen av områdena och lämplighetsbedömningen har gjorts tydligare.

Synpunkter på kapitel 12, generella riktlinjer

Vattenfall anser att den ekonomiska förutsättningen är upp till projektören att bedöma.

Vattenfall instämmer med innehållet i punkt 5 om att man vid prövning av vindkraftsutbyggnad skall beakta olika intresseområden. Dock finns utrymme för missförstånd och olika tolkningar då kommunen tidigare skrivit att riksintresseområden skall undantas från etablering av vindkraft. Enligt vad Vattenfall tidigare skrivit så anser vi inte att ett riksintresse bör utgöra ett direkt undantag för att etablera vindkraft utan att den precis som det står i denna punkt i prövningen beaktar och väger de olika intressena mot varandra. Denna punkt bör samordnas bättre med texten inne i övriga kapitel i vindbruksplanen.

Kommentarer:

Kommunen står fast vid att exploatören bör visa på vindkraftprojektets ekonomiska bärkraft.

Avseende riksintresse för naturvård har detta nu tagits bort från det generella ställningstagandet i avsnitt 6.2.4.

2.5 Yttranden inkomna på samrådsmöten med allmänheten

Under samrådsmötena med allmänheten uppkom två synpunkter/frågor som avsåg vindkraftsplanen.

På mötet i Gunnarsbyn framfördes att vindbruksområden är olämpliga utifrån rennäringens intressen.

Kommentarer:

Konsekvenserna för rennäringen kommer att prövas i samband med eventuell miljöprövning. Planen innehåller riktlinjer avseende samråd med berörda samebyar och har i utpekandet undantagit kärnområden och flyttleder av riksintresse för rennäringen.

På mötet i Unbyn uppkom frågan om syftet med aktualiseringen av vindbruksplanen med hänsyn till intresset för etablering av vindkraft ser ut i kommunen.

Kommentarer:

Motivet bakom aktualiseringen är dels att nytt planeringsunderlag har tillkommit i form av ny rikstäckande vindkartering från Energimyndigheten och dels att vindbruksplanen skall utgöra tillägg till ny Översiktsplan 2025 för Bodens kommun som kommunen håller på att upprätta, se förordet i plandokumentet. Genom en aktuell vindbruksplan skapas förutsättningar för vindbruksetableringar inom kommunen.

3 Sammanfattning av genomförda ändringar

- Kartorna i plandokumentet har förstörats och förtydligats.
- Området Huvudköllandet och den friliggande delen av området Björnberget har tagit bort från planen och beskrivningar och konsekvensbedömningar har reviderats utifrån detta. För områdena Björnberget och Granhammarberget beskrivs också samordningsmöjligheter med vindkraftsutbyggnad i Gällivare och Överkalix kommuner.
- I kommunens ställningstagande i avsnitt 6.2.4 har Riksintresse för naturvård har tagits bort som kriterium för vad som undantas från storskalig vindkraft utbyggnad
- Lämplighetsbedömningen har förtydligats.
- De tidigare utredningsområdena benämns nu ”vindkraftområden”.
- Avsnitt 14.5.4 har kompletterats enligt länsstyrelsens yttrande. För området Rikti-Dokkas har konsekvensanalysen anpassats till miljöns värde och breddats geografiskt.
- Beskrivning av vindbruksområde Björnberget har kompletterats med information om riksintresse för totalförsvaret.
- Beskrivning av vindbruksområde Granhammarsberget har kompletterats med information om riksintresse för totalförsvaret.
- Begreppet samlad bebyggelse har ersatts av det korrekta begreppet sammanhållen bebyggelse. Definition av sammanhållen bebyggelse har införts i planförslaget.
- En formulering har lagts till för beskrivningen av vindkraftsområde Björnberget avseende möjlig samordning med de näraliggande områden som är utpekade som utredningsområden för vindkraft i översiktsplanen för Gällivare kommun.

Företeckning över utskick till remissinsatser, sändlista

Bodens kommun

Arbetsmarknadsförvaltning
Fastighetsförvaltning
Kultur- fritids- och ungdomsförvaltning
Räddnings- och beredskapsförvaltning
Social förvaltning
Teknisk förvaltning
Utbildningsförvaltning

Fastighetsnämnd
Kultur- fritids och ungdomsnämnd
Socialnämnd
Tekniskt utskott
Tillväxtnämnd
Utbildningsnämnd

Bodens energi AB
Bodens utveckling/ Boden business agency
Stiftelsen Bodenbo

Centerpartiet
Kristdemokraterna
Liberalerna
Miljöpartiet
Moderaterna
Norrbottnens sjukvårdsparti
Socialdemokraterna
Sverigedemokraterna
Vänsterpartiet

Övriga kommuner

Gällivare kommun
Jokkmokks kommun
Luleå kommun
Piteå kommun
Älvsbyns kommun
Överkalix kommun

Samebyar

Gällivare sameby
Jåhkågaska Tjiellde
Sirges sameby
Tuorpons sameby
Udtja sameby

Byaföreningar

Bodens LandsbygdsRåd
Bodträskfors Allaktivitetsförening
Bredåkersgruppen
Brobyns Byaförening
Buddbyns Fritidsförening
Flarkens Byaförening
Forstråkheds Bygdegårdsförening
Gemträsk Byaförening
Gunnarsbyns Byaförening
Hundsjö Byaförening
Inbyns Intresseförening
Lassbyns Hembygdsförening
Mockträsk Byaförening
N:e Flåsjöns Intresseförening
Norra Svartbyns Intresseförening
Norriåns Intresseförening
Lombäckens Byaförening
Notträsk Intresseförening
Sandträsk/Gransjö Byagemenskap
Skogså Byaförening
Storsands Byaförening
Svartbjörnsbyns Byaförening
Svartbäckens Byaförening
Svartlå Byaförening
Sävast utveckling
Sörbyn-Sundsnäs Byautvecklingsgrupp
Ubbyn/Häggans Byaförening
Unbyns Byautvecklingsgrupp
Valvträsk Byaförening
Vibbyns Hembygdsförening
Vändträsk Byaförening
Åskogsgårdens Byaförening
Överstbyns Byaförening

Edeforsområdet ledamot
Norrbyarna ledamot
Råneälvdal ledamot
Söderbyarna ledamot

Övriga

Boden Turism
Fastighetsägarna
Företagarna Boden
HSO Norrbotten
Hyresgästföreningen
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Naturskyddsföreningen Norrbottens län
Norrbottens ornitologiska förening
PRO samorganisation i Bodens kommun
Regionala kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten
Sveriges pensionärers riksförbund Boden
Swedish Lapland
Telia Region nord

**Bodens
kommun**

Kommunledningsförvaltningen
Samhällsbyggnadskontoret

2017 februari